C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-221/25 Judecătoria Orhei, sediul Central
Judecător: Veaceslav Caragia

D E C I Z I E
În numele Legii

29 iulie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului de judecată, judecător Ion Talpa
Judecătorii Ecaterina Arseni, Cristina Prisacari

a judecat în ședință publică, fără participarea părților, recursul condamnatului Morari Igor și recursul suplimentar al avocatului Russu Alexandr în interesele condamnatului Morari Igor, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22 ianuarie 2025, prin care s-a respins cererea condamnatului Morari Igor și avocatului Russu Alexandr privind înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, înaintată în temeiul art. 92 Cod penal, și privind aplicarea unei pedepse mai blînde în locul părţii neexecutate din pedeapsă,

Pentru a se expune pe marginea recursurilor declarate, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

La data de 12.11.2024, în adresa Judecătoriei Orhei sediul Central a parvenit spre examinare cererea depusă de condamnatul Morari Igor *****, privind înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, înaintată în temeiul art. 92 Cod penal, privind aplicarea unei pedepse mai blînde în locul părţii neexecutate din pedeapsă, deţinut în Penitenciarul nr. 18 Brănesti.

Ulterior, avocatul Alexandr Russu, a înaintat o cerere suplimentară privind înlocuirea pedepsei închisorii cu art. 92 Cod penal, în privinţa condamnatului Igor Morari, pe motivele că ultimul întruneşte condiţiile prevăzute de art. 92 Cod penal.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22 ianuarie 2025, s-a respins cererea depusă de condamnatul Morari Igor *****, privind înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, înaintată în temeiul art. 92 din Codul penal, privind aplicarea unei pedepse mai blînde în locul părţii neexecutate din pedeapsă, deţinut în Penitenciarul nr. 18 Brăneşti, precum şi cererea avocatului

Alexandr Russu, privind înlocuirea pedepsei închisorii cu art. 92 Cod penal, în privinţa condamnatului Igor Morari, ca fiind neîntemeiate.

Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs de către condamnatul Morari Igor, prin care invocă dezacordul cu încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22.01.2025, solicitând aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal și aplicarea unei pedepse mai blânde pentru restul termenului.

Împotriva încheierii instanței de fond a declarat recurs suplimentar avocatul Russu Alexandr, care a solicitat admiterea recursurilor, casarea integrală a închierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22.01.2025, rejudecarea cauzei, cu adoptarea unei noi hotărîri prin care cererea condamnatului Morari Igor şi a avocatului Russu Alexandr depusă în interesele condamnatului Morari Igor să fie admise integral, prin aplicarea în privinţa condamnatului Morari Igor a prevederilor art. 92 CP RM prin înlocuirea părţii nexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă.

În motivarea recursului suplimentar a invocat următoarele considerente:

- Condamnatul, Morari Igor a fost reţinut la data de 02.01.2023 pînă la data de 29.03.2023. Ulterior la 29.03.2023 (plasat în arest la domiciliu) pînă la data de 18.04.2023. Ulterior la 28.04.23 (plasat în arest preventiv) pînă la data de 04.03.24.

- Prin sentinţa Judecătoriei Soroca (sediul Floreşti) din 24.05.2023, Morari Igor a fost condamant pentru comiterea infracţiunii prevăzute de: - art.42 alin.(4), art.192/1 alin.(2) lit.a) CP, fiindu-i aplicată pedeapsa-penală cu închisoare pe un termen de 4 ani.

- Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 04.03.24, s-a menţinut sentinţa Judecătoriei Soroca (sediul Floreşti) din 24.05.2023. Ulterior fiind retinut la data de 07.06.2023.

Prin închierea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 07.08.2024: -în total, în condiţiile art. 473/4 alin. (4) din CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Morari Igor cu 42 (patruzeci şi două) zile.

- Începutul executării termenului pedepsei este din data de 07.06.23, iar sfîrşitul executării termenului pedepsei - 09.01.2027 (cu includerea a 42 zile reduse conform art.473/4 CPP şi arest 106 zile).

- Către data examinării cererii în instanţă de fond, adică data de 18.12.2024 condamantul a executat efectiv 1 un an 9 luni şi (26 zile).

- Cu includerea reducerii pedepsei de 42 zile, (a executat 1 un an 11 luni 6 zile).

- Conform art.16 CP a comis infracţiunea mai puţin gravă (pînă la 5 ani închisoare, inclusiv).

- Analizând normele de drept aplicabile cazului, apărarea stabileşte, că potrivit art. 92 Cod penal rezultă că, în privinţa persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvârşirea unei infracţiuni mai puţin grave şi grave, instanţa de judecată, ţinând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate

pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă.

- Înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puţin o treime din termenul de pedeapsă pentru o mai puţin gravă.

Calcul matematic: - respectiv 1/3 din termenul de pedeapsă din 4 ani fiind: 4 : 3 = 1 an şi 3 luni.

- Situaţia condamnatului din 22.01.2025 – prezent. Potrivit răspunsului nr.8/M-61/25 din 07/07/25 oferit condamnatului Morari Igor de către Directorul Penitenciarului nr.18 Brăneşti, s-a confirmat precum:

- condamnatul Morari Igor ***** până în prezent, a participat la următoarele programe:

1. Programul de adaptare la mediul penitenciar - FINALIZAT cu calificativul Satisfăcător, în perioada 19.03.2024 - 29.03.2024

2. Programul „Cetăţenie activă" - nu a fost realizat;

3. Programul informativ „Modul şi condiţiile de angajare în câmpul muncii" - REALIZAT \n perioada 30.10.2024 -13.11.2024;

4. Programul „Educaţie pentru sănătate" - finalizat cu calificativul Nesatisfăcător, în perioada 14.05.2024 - 28.06.2024;

5. Programul contra patrimoniului - nu este realizat;

6. Programul „Dezvoltarea abilităţilor sociale" - FINALZIAT cu calificativul Satisfăcător, în perioada 06.02.2025 -17.04.2025;

7. Programul „Relaţii constructive cu familia şi grupul" - FINALIZAT cu calificativul Bine, în perioada 03.03.2025 - 02.06.2025;

8. Programul de pregătire către liberare condiţionată înainte de termen - FINALIZAT cu calificativul Bine. în perioada 12.03.2025 -10.06.2025;

9. Programul de pregătire către liberare a condamnaţilor adulţi - nu este realizat.

- Totodată, s-a confirmat precum a participat anterior la activităţi lucrative remunerate şi neremunerate, însă la momentul actual nefiind angajat în câmpul muncii.

- Mai mult, apărarea ţine să menţioneze precum, în speţă cet. Morari Igor nu este sancţionat diciplinar, a fost încadrat în cîmpul muncii, în prezent a executat efectiv mai mult de 1/3 din termenul de pedeapsă, aspect ce denotă aplicabilitatea prevederilor art. 92 CP.

- Aşadar, potrivit pct. 23 pct.24 al Recomandării nr.R 22 (99) din 30.09.1999, a Comitetului de Miniştri al Consiliul Europei către statele membre cu privire la supraaglomerarea închisorilor şi inflaţia populaţiei închisorilor, trebuie promovată dezvoltarea măsurilor care reduc durata condamnării executate, preferându-se măsurile individualizate, cum ar fi eliberarea condiţionată înainte de termen

(pentru bună purtare), celor colective de rezolvare a supraaglomerării închisorilor (amnistii, graţieri colective). Eliberarea pentru bună purtare trebuie considerată una dintre cele mai eficiente şi constructive măsuri, care nu numai că reduc durata detenţiunii, dar şi contribuie substanţial la reintegrarea infractorului în comunitate"

- Potrivit Recomandării nr.(2003)22 a Comitetului de Miniştri al Consiliul Europei către statele membre cu privire la liberarea condiţionată, autorităţile relevante trebuie să iniţieze procedura necesară pentru ca decizia de liberare condiţionată să fie aplicată de îndată ce deţinutul a executat perioada minimală a sentinţei. Criteriile pe care trebuie să le îndeplinească deţinuţii pentru a fi liberaţi condiţional trebuie să fi realistice in sensul că trebuie să ţină cont de personalitatea deţinutului şi condiţiile sociale şi economice, precum şi de accesibilitatea programelor de reintegrare. Lipsa posibilităţilor pentru lucrul asupra eliberării nu trebuie să constituie motiv de refuz sau amanare a liberării condiţionate. Criteriile de asigurare a liberării condiţionate trebuie aplicate pentru a garanta liberarea condiţionată tuturor deţinuţilor care sunt consideraţi că fac fată nivelului minim de siguranţă pentru a deveni cetăţeni supuşi legii. Trebuie să fie de datoria autorităţilor de a demonstra că deţinutul nu a îndeplinit criteriile.

- Conform infimraţie furnizate la materialele dosarului, condamnatul Morari Igor de către administraţia penitenciarului este caracterizat pozitiv, respectă regimul de detenţie şi programul stabilit.

- Deci, din datele analizate se poate concluziona că condamnatul pe parcursul executării pedepsei cu închisoarea a adoptat o atitudine corectă fată de faptă si pedeapsa stabilită si doreşte să se reintegreze în societate, acesta a demonstrat că a păşit pe calea corijării si reintegrarea sa în societate este posibilă fără executarea deplină a pedepsei sub formă de închisoare.

- Rezultând din cele expuse se constată, că condamnatul s-a comportat doar din punct de vedere pozitiv pe parcursul executării pedepsei, a respectat regimul de detenţie, a executat munci neremunerate, s-a implicat activ în programe de resocializare, la moment, condamantul şi-a schimbat atitudinea faţă de valorile sociale, s-a corijat, potrivit informaţiei eliberate de administraţia penitenciarului, este pe cale evidentă de corectare.

- Urmează a fi luată în consideraţie şi comportamentul postinfracţional al condamnatului, precum şi atitudinea vinovatului faţă de fapta săvârşită şi aprecierea morală negativă a acţiunilor sale infracţionale, regretul sincer al condamnatului pentru săvârşirea infracţiunii, fapt ce micşorează considerabil pericolul social al persoanei Morari Igor, fiind aspect de care instanţa de fond la pronunţarea închierii nu a ţinut cont, motive din care recursul condamnatului urmează a fi admis integral.

- Notează avocatul Russu Alexandr precum, la moment, condamnatul şi-a schimbat atitudinea faţă de valorile sociale, s-a corijat, potrivit informaţiei eliberate

de administraţia penitenciarului, este pe cale evidentă de corectare, iar: - în rezultatul achitării amenzii sau prestării muncii neremunerate în folosul comunităţii va avea de câştigat societatea.

- Alternativele la închisoare s-au dovedit mult mai eficiente pentru infractorii cu un grad de risc mediu spre redus, fapt atestat în numeroase cercetări. Societatea civilă îşi va putea aduce aportul la resocializarea inculpatului şi va fi satisfăcută din punct de vedere al efectului punitiv al acestei pedepse.

- Astfel, luînd în consideraţie aptitudinile persoanei de a se corecta, aprecierea morală negativă a acţiunilor sale infracţionale, privarea de libertate în continuare a condamnatului pentru perioade îndelungate şi expunerea acestuia la subcultura criminală, va distruge abilităţile sociale ale persoanei şi are efect contrar scopului pedepsei.

- În contextul celor enunţate, consideră că condamnatul întruneşte cerinţele art.92 Cod penal, deoarece a demonstrat că a păşit pe calea corijării şi reintegrarea sa în societate este posibilă fără executarea deplină a pedepsei, în cazul dat fiind atins scopul pedepsei penale. Conform prevederilor art.61 Cod penal, comportamentul său pe perioada de executare a pedepsei, atitudinea faţă de fapta comisă şi pedeapsa primită demonstrează că acesta a păşit pe calea corijării.

- Reieşind din cele menţionate, făcînd o analiză asupra situaţiei condamnatului şi a profilului său moral şi social, ţinînd cont de faptul că instituţia înlocuirii părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă prezintă una din cele mai eficiente căi de prevenire a recidivei şi promovare a plasării, reintegrării, asistenţei şi supravegherii deţinutului în comunitate, că detenţiunea deseori are efecte inverse, dăunătoare şi nu sporeşte efectul de reabilitare a condamnatului, avocatul Russu Alexandr consideră întemeiat că: - detenţiunea poate să înceteze, că este posibil din acest moment reintegrarea în societate a condamnatului şi nu mai este necesară executarea ulterioară, deplină a pedepsei, iar pedeapsa condamnatului susmenţionat urmează a fi înlocuită.

- În conformitate cu prevederile pct. 6), 7) al Hotărârii Plenului CSJ din 14.11.2008 „Cu privire la practica aplicării unor prevederi ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătoreşti cu caracter penal", la soluţionarea chestiunii prevăzute de pct.2) alin. (1) art. 469 CPP şi art. 92 CP, instanţa de judecată va ţine seama de faptul că înlocuirea pedepsei închisorii cu o altă pedeapsă mai blîndă poate avea loc numai în privinţa condamnaţilor ce execută pedeapsa pentru săvîrşirea unor infracţiuni uşoare sau mai puţin grave, indiferent dacă este sau nu reparată dauna cauzată prin infracţiune. Ca pedeapsă mai blîndă în raport cu închisoarea în sensul legii se înţeleg alte categorii de pedepse principale enumerate în alin. (1) art. 62 CP.

- În cazul înlocuirii pedepsei închisorii (exclusiv numai a acestei pedepse) cu muncă neremunerată în folosul comunităţii ori cu amendă, instanţa pune în discuţie

una din aceste pedepse mai blînde, avînd în vedere acordul condamnatului, opinie care are importanţă la admiterea ori respingerea demersului respectiv, ţinîndu-se seama de faptul că condamnatul a demonstrat un comportament pozitiv pe parcursul executării efective a nu mai puţin de 1/3 din termen.

- Conform datelor caracteristice anexate la materialele dosarului personal, condamnatul Morari Igor de către administraţia penitenciarului la data de 30.08.2024 este caracterizat pozitiv, respectă regimul de detenţie şi programul stabilit, însă în mod neexplicabil deja la data de 30.10.24 administraţia penitenciarului îl caracterizează negativ.

- Deşi, condamnatul Morari Igor în perioada 30.08.24-30.10.24 nu a încălcat regimul de detenţie, ori conform certificatului privind măsurile disciplinare /anexat/ din 21.10.24 lipsesc careva sancţiuni aplicatea acestuia, respectiv nu s-a probat din care considerente administraţia penitenciară a conchis că condamnatul începînd cu perioada 30.08.24-31.10.24 urmează a fi caracterizat negativ.

- Conchide apărarea precum, Morari Igor Din pe parcursul executării pedepsei a adoptat o atitudine corectă faţă de faptă şi pedeapsa stabilită şi doreşte să se reintegreze în societate, acesta a demonstrat că a păşit pe calea corijării, ori:

- nu dispune de careva sancţiune;
- a fost încadrat în cîmpul muncii;
- a realiazat parţial la progaramele individuale de executarea pedepsei;
- nu există la caz un prejudiciu comis în urma infracţiunii;
- dispune de compensarea priveligiată a zilelor de muncă.

Rezultând din cele expuse se constată, că condamnatul s-a comportat doar din punct de vedere pozitiv pe parcursul executării pedepsei, a respectat regimul de detenţie, a executat munci neremunerate, s-a implicat activ în programe de resocializare, la moment, condamnatul şi-a schimbat atitudinea faţă de valorile sociale, s-a corijat.

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1) Cod procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.*

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului declarat de către condamnat, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Colegiul penal, verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate în baza materialelor dosarului, precum şi motivelor invocate, consideră că recursul urmează a fi respins ca fiind nefondat.

Conform art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de Procedură Penală, *judecând recursul, instanța respinge recursul, dacă recursul este nefondat.*

Conform art. 92 al. (1) Cod penal RM, *în privinţa persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvîrşirea unei infracţiuni uşoare sau mai puţin grave şi grave, instanţa de judecată, ţinînd cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, poate pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parţial, de la pedeapsa complementară.*

Potrivit art. 92 al. (2) Cod penal RM, *înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blîndă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puţin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracţiune uşoară sau mai puţin gravă și jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune gravă.*

În continuare, Colegiul Penal reține că instanţa de judecată, ţinând cont de comportarea condamnatului în timpul executării pedepsei, fapt reflectat în materialele prezentate de către administraţia penitenciarului, respectiv, poate pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o altă pedeapsă, mai blândă.

Colegiul constată că judecătorul de instrucție, la examinarea cererii a respectat normele procesuale şi a verificat complet şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei, concluzia instanţei privind respingerea cererilor condamnatului și avocatului privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă în privința condamnatului Morari Igor fiind emisă în baza studierii datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoarea.

Colegiul penal indică faptul că prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Floreşti din 24.05.2023, Morari Igor ***** a fost recunoscut vinovat de săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art. 42 alin. (4), 192/1 alin. (2) lit. a) Cod penal şi în baza acestei Legi, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Măsura preventivă - arestul preventiv în privinţa lui Morari Igor s-a menţinut până la definitivarea sentinţei. Termenul pedepsei aplicate inculpatului Morari Igor, urmează a fi calculat din data reţinerii acestuia, cu includerea în acesta a duratei reţinerii şi aflării sub arest preventiv, începând cu 02.01.2023, până la 29.03.2023, cu continuarea căutării de către organele de poliţie şi reţinerea acestuia.

Potrivit procesului-verbal de reţinere din 07.06.2023, Morari Igor ***** a fost reţinut de facto la 07.06.2023, ora 20:14.

Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 04.03.2024, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de avocatul Popescu Adriana în interesele inculpatului Copaci Valentin, de inculpatul Copaci Valentin, inculpatul Morari Igor şi avocatul Bordian Stanislav în interesele inculpatului Morari Igor împotriva sentinţei Judecătoriei Soroca sediul Floreşti din 24.05.2023, sentinţă care se menţine fără modificări.

Potrivit materialelor dosarului personal, Morari Igor anterior a fost condamnat de multiple ori, astfel:

- prin sentinţa Judecătoriei Chişinău, sediul Buiucani din 06.05.2011 în baza art. 190 alin. (2), 85 CP, Morari Igor a fost condamnat la închisoare pe un termen de 3 ani, cu suspendarea condiţionată pe o perioadă de probă de 1 an;
- prin sentinţa Judecătoriei Rîşcani, mun. Chişinău din 21.09.2012, în baza art. 190 alin. (2), 90, 84 CP, Morari Igor a fost condamnat la închisoare pe un termen de 3 ani şi 6 luni;
- prin sentinţa Judecătoriei Rîşcani, mun. Chişinău din 20.01.2017 în baza art. 186 alin. (2) CP, Morari Igor a fost condamnat la o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani şi 8 luni;
- prin sentinţa Judecătoriei Dubăsari din 22.05.2017 în baza art. 264 CP, Morari Igor a fost condamnat la închisoare pe un termen 2 ani şi 8 luni şi amendă 11000 lei;
- prin sentinţa Judecătoriei Ciocana, mun. Chişinău din 27.06.2017, în baza art. 186 alin. (2), 85 CP, Morari Igor a fost condamnat la închisoare pe un termen de 2 ani;
- prin sentinţa Judecătoriei centru, mun. Chişinău din 10.07.2018 în baza art. 186 alin. (2), 85, 85 CP, Morari Igor a fost condamnat la închisoare pe un termen de 2 ani;
- prin sentinţa Judecătoriei Orhei din 24.09.2020, în baza art. 190 alin. (4), 84 CP, Morari Igor a fost condamnat la închisoare pe un termen de 7 ani;
- prin sentinţa Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 21.01.2021, în baza art. 190 alin. (1) CP, Morari Igor a fost condamnat cu închisoare pe un termen de 1 an;

Conform raportului de evaluare prezentat din data de 30.10.2024 de P-18 Brăneşti, începutul executării pedepsei condamnatului Igor Morari se consideră din data de 07.06.2023, sfârşitul executării pedepsei data de 09.01.2027. Nefiind sancţionat, şi nefiind stimulat.

Din 3 activităţi planificate: doar 2 activităţi au fost realizate și 1 activitate planificată - nerealizată.

Prin extrasul din Procesul-verbal nr.27 al Comisiei Penitenciarului nr.18 Brănesti din data de 30.10.2024, s-a refuzat condamnatului Morari Igor în posibilitatea aplicării art.92 CP, pe motivul comportamentului negativ, nu întruneşte condiţiile art. 92 CP.

S-a reținut, că condamnatul în cauză, pentru istoricul său infracţional, termenul deja executat efectiv este insuficient pentru corectare si reeducare, în coraport cu infracţiunile comise anterior. Cu atît mai mult, că condamnatul în cauză nu a realizat toate activităţile planificate - 1 activitate planificată nefiind realizată.

Apreciind circumstanţele şi împrejurările comiterii faptei, motivele şi scopul urmărit de către condamnat, în corelaţie cu comportamentul acestuia pe parcursul executării pedepsei, atitudinea lui faţă de faptă şi pedeapsă, perioada real executată, instanţa a ajuns la concluzia că la moment actualitatea motivelor invocate de condamnat si avocat nu sunt relevante şi convingătoare, iar condamnatul nu poate beneficia de înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art. 92 Cod penal.

Circumstanţele în cauză denotă că în cazul dat, înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă este prematură şi contrară scopului pedepsei penale, la moment nefiind posibilă reintegrarea condamnatului în societate, deoarece acest lucru nu va contribui la restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatului şi prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracţiuni.

Apreciind circumstanţele şi împrejurările comiterii faptei, motivele şi scopul urmărit de către condamnat, în corelaţie cu comportamentul acestuia pe parcursul executării pedepsei, atitudinea lui faţă de faptă şi pedeapsă, perioada real executată, instanţa just a ajuns la concluzia că, liberarea condamnatului de la executarea pedepsei penale, stabilite de instanţa de judecată, în prezent nu este posibilă, deoarece pentru corectarea şi reeducarea acestuia este important anume efectuarea tuturor programelor puse în sarcina acestuia de către administraţia penitenciarului nr.18 Brăneşti.

Prin urmare, analizând situaţia de fapt stabilită la soluţionarea cererii înaintate de către condamnatul Morari Igor *****, privind înlocuirea părţii nexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, înaintată în temeiul art.92 Cod penal, privind aplicarea unei pedepse mai blînde în locul părţii neexecutate din pedeapsă, deţinut în Penitenciarul nr.18 Brăneşti, precum şi cererea avocatului Alexandr Russu, privind înlocuirea pedepsei închisorii cu art.92 Cod penal, în privinţa condamnatului Igor Morari, pe motivele că ultimul întocmai întruneşte condiţiile prevăzute de art.92 Cod penal şi raportul la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanţelor şi condiţiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acestora, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, instanţa just a considerat că corijarea condamnatului şi atingerea scopului pedepsei penale, prevăzută la art.61 Cod penal, pot fi obţinute numai în condiţiile executării în continuare de către ultimul a pedepsei închisorii stabilite prin sentinţă, motiv pentru care cererea înaitată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, iar rezultatul Comisiei Penitenciarului nr.18 Brăneşti din 30.10.2024, prin care s-a refuzat condamnatului Igor Morari în posibilitatea aplicării art.92 CP, fiind juste şi întemeiate.

Colegiul penal menţionează că aplicarea înlocuirii părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă este un drept şi o rezervă în atitudine a instanţei şi nu o obligaţie, or, înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o

pedeapsă mai blândă se aplică doar cu condiţia că instanţa de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei aplicate persoanei prin sentinţa de condamnare, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective ale datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alţi condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului, or pedeapsa aplicată condamnatului are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatului, precum şi prevenirea săvârşirii de noi infracţiuni atât din partea ultimului, cât şi a altor persoane.

Având în vedere cele menționate, instanța corect a constatat că în cazul dat înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă este prematură şi contrară scopului pedepsei penale, la moment nefiind posibilă reintegrarea condamnatului în societate, deoarece acest lucru nu va contribui la restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatului şi prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracţiuni.

Prin urmare, analizând situaţia de fapt stabilită la soluţionarea cererii înaintate de către condamnatul Morari Igor şi raportul la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanţelor şi condiţiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acestora, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, instanţa a considerat că corijarea condamnatului şi atingerea scopului pedepsei penale, prevăzută la art. 61 Cod penal, pot fi obţinute numai în condiţiile executării în continuare de către ultimul a pedepsei închisorii stabilite prin sentinţă, motiv pentru care cererea înaintată urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, iar rezultatul Comisiei Penitenciarului nr.18 Brăneşti din 30.10.2024, prin care s-a refuzat condamnatului Morari Igor în posibilitatea aplicării art. 92 CP, fiind just şi întemeiat.

Iar în aceste condiţii se apreciază că înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, în temeiul art. 92 Cod Penal nu va fi o măsură echitabilă în raport cu necesitatea corectării depline a condamnatului. Potrivit Recomandării nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniştri către Statele membre cu privire la educaţie în penitenciare, educaţia în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deţinutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educational, astfel condamnatul nu poate beneficia de înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, în temeiul art. 92 Cod penal.

Reieșind din cele expuse, condamnatul Morari Igor nu întrunește condițiile necesare pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsa cu închisoarea cu una mai blîndă, constatîndu-se că în perioada executării pedepsei cu închisoare în Penitenciarul nr. 18 Brănești, în privința condamnatului Morari Igor s-au stabilit factori criminogeni, și anume, anterior condamnat; prima infracțiune este săvârșită la 19 ani; lipsa ocupației; lipsa unui loc stabil de trai; abuzul de alcool, prezintă factor de risc în comiterea unor acte antisociale; ignorarea normelor sociale; motivația spre schimbare la nivel scăzut; riscul recăderii în comportament infracțional, care prevalează de cei protectivi, astfel, că pe parcursul executării pedepsei cu închisoarea, nu a adoptat o atitudine corectă față de faptele și pedeapsa stabilită, nu a demonstrat că dorește să se reintegreze în societate, că a pășit pe cale evidentă de corectare, că reintegrarea sa în societate este posibilă fără executarea deplină în continuare a pedepsei sub formă de închisoare.

Colegiul penal mai indică și faptul că aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal este o prerogativă a instanței, dar nu o obligație și se aplică în situația în care instanța va considera posibilă corectarea condamnatului și fără executarea deplină a pedepsei cu închisoarea, situație care în speță nu este aplicabilă.

În sensul celor descrise supra, Colegiul penal apreciază că în privința condamnatului Morari Igor la moment este prematură înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu una mai blîndă, astfel, judecătorul de instrucţie just a concluzionat referitor la respingerea cererii condamnatului și avocatului privind aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal RM, încheierea adoptată fiind întemeiată și urmează a fi menţinută, iar recursurile declarate de către condamnatul Morari Igor și avocatul Russu Alexandr urmează a fi respinse ca fiind nefondate.

În baza celor expuse și conducându-se de prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Nord, -

D E C I D E :

Recursul condamnatului Morari Igor și recursul suplimentar al avocatului Russu Alexandr în interesele condamnatului Morari Igor, declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22 ianuarie 2025, se resping ca nefondate, încheiere care se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător Ion Talpa

Judecători: Ecaterina Arseni

Cristina Prisacari